

'Invloed kunstgras op resultaten betaald voetbal minimaal'

Laura Jonker (KNVB) presenteert onderzoek naar ondergrond betaald voetbal

Op kunstgras wordt voetbal een héél ander spelletje, zeggen de kenners. Het technisch platform van de KNVB vroeg de onderzoeksafdeling van de voetbalbond dat te onderzoeken. De uitkomst is verrassend. Betaaldvoetbalorganisaties die hun thuiswedstrijden op kunstgras spelen, blijken daar nauwelijks voordeel van te hebben. Laura Jonker van de KNVB over de uitkomsten van het onderzoek, die tot nu toe alleen intern besproken werden.

Auteur: Peter Voskuil

De discussie woedt al lange tijd en duikt iedere keer opnieuw op. In kranten en voetbaltijdschriften, in voetbalpraatprogramma's, bij bestuurders, tijdens KNVB-vergaderingen en onder de profspelers zelf. Hebben teams die hun thuiswedstrijden op kunstgras spelen in de eredivisie en Jupiler League daar nu wel of niet competitief voordeel van?

Technisch platform

In het technisch platform van de KNVB hebben de Nederlandse betaaldvoetbalorganisaties zitting, samen met onder meer de technisch directeur van de voetbalbond. Zij gaven de opdracht tot dit

onderzoek 'Ideale Velden', zoals het officieel heet in Zeist.

Laura Jonker, manager Research & Intelligence op de onderzoeksafdeling van de KNVB, voerde het onderzoek samen met collega-wetenschappers Jan Verbeek en Thijs Velema uit. De bond haalde wedstrijddata vanaf de invoering van het eerste kunstgrasveld in het betaald voetbal bij Heracles uit openbare bronnen en ging daarmee aan de slag. Als uitgangspunt werd de perceptie van de uitspelende natuurgrasclub op kunstgras genomen. Jonker: 'Haalt die club nou minder punten en speelt het anders in uitwedstrijden op natuurgras, vergeleken met hun uitwedstrijden op kunstgras?'

Algemeen Dagblad

Eerder deed het Algemeen Dagblad al eens soortgelijk onderzoek. De krant kwam toen na analyse van wedstrijddata tot de conclusie dat er op kunstgras wel degelijk sprake was van competitief voordeel voor de thuis spelende ploeg, die gewend was aan de afwijkende ondergrond. Het probleem is alleen dat dat onderzoek geen rekening hield met bepaalde factoren. 'Zo'n onderzoek is niet eerlijk als je de data niet corrigeert voor de speelsterkte van de clubs. Het zijn natuurlijk de kleinere clubs die op kunstgras spelen; daar moet je rekening mee houden', zegt Laura Jonker. 'Het AD kwam tot de conclusie dat kunstgrasclubs een groter per-

4 min. leestijd

centage van hun punten thuis halen, maar vergat daarbij dat dit een kenmerk is van kleine clubs. Als je elke club afzonderlijk gaat bekijken, dan blijkt dat kunstgrasclubs wat betreft het percentage behaalde thuispunten niet afwijken van andere kleine clubs. Ze halen wel een veel hoger percentage van hun punten uit thuisduels dan de grotere ploegen, die gewoon meer uitwedstrijden winnen.' Het AD-onderzoek gaat daaraan voorbij, de KNVB niet. De data werden dus voor speelsterkte en thuisvoordeel gecorrigeerd.

Op natuurgras worden per wedstrijd gemiddeld tien korte passes meer naar voren op het middenveld gespeeld

Coëfficiënt

Maar hoe maak je zulke correcties? Voor de speelsterkte gebruikten de KNVB-onderzoekers de euroclubindex, waarbij clubs een coëfficiënt hebben die is te vergelijken met de noteringen die wedkantoren ook hanteren. Het verschil is dat de euroclubindex werkt met een puntensysteem per winst, verlies of gelijkspel, terwijl de coëfficiënten van wedkantoren wetenschappelijk minder transparant worden vastgesteld. 'In onze optiek is de euroclubindex zuiverder. Als Ajax tegen Groningen speelt, is er een verwachtingspatroon. Dat wordt tot uitdrukking gebracht in een rating die is gebaseerd op eerder behaalde resultaten.' Los van de euroclubindex wogen de onderzoekers ook de spelerssalarissen en het budget van elke club mee als covariant. Jong Ajax, Jong PSV, Achilles en FC Volendam zijn in het onderzoek niet meegewogen, omdat de benodigde gegevens daarvan ontbraken of omdat ze niet gedurende de hele periode actief waren.

Doelsaldo

Wie de gecorrigeerde data van wedstrijden op kunstgras vergelijkt met die op natuurgras, komt tot de conclusie dat er geen enkel verschil te vinden is in winst- en verlieswedstrijden. Uitspelende

natuurgrasclubs halen op kunstgras over een heel seizoen evenveel punten als wanneer ze die wedstrijden op natuurgras spelen. Wel stuitten de onderzoekers op een miniem verschil in doelsaldo: over een heel seizoen gemeten krijgen uitspelende natuurgrasclubs op kunstgras een doelpunt meer tegen en scoren ze zelf juist een doelpunt minder. Dat betekent dat het uitspelen op kunstgras natuurgrasclubs aan het einde van het seizoen een doelsaldo van -2 oplevert.

Laura Jonker is er door het onderzoek zeker van dat het kampioenschap van Nederland er niet door verandert, aangezien de topclubs die daar om strijden per definitie uitspelende natuurgrasclubs zijn en dus allemaal hetzelfde nadeel hebben. Los daarvan worden er slechts bij hoge uitzondering kampioenschappen op doelsaldo beslist. In de onderste regionen, waar veel kleine clubs spelen, waarvan sommige wel op kunstgras en sommige niet, zou het doelsaldo volgens Jonker in theorie wel verschil kunnen maken.

Imago

Al met al toont het onderzoek aan dat kunstgras dus nagenoeg geen rechtstreekse invloed heeft op de uitslagen. Volgens Jonker is competitievervalsing dus nauwelijks een argument om kunstgras in het Nederlandse betaald voetbal te verbieden. Mochten de clubs wel daartoe besluiten, dan gebeurt dat op andere gronden. Imago zou bijvoorbeeld een argument kunnen zijn. Dat betekent overigens niet dat de discussie voorbij is. De KNVB presenteerde de uitkomsten van het onderzoek aan de betaaldvoetbalorganisaties op een congres in Vitesse. Uit de discussie die daarna ontstond, kwam een nieuwe onderzoeksvraag voort: lijdt het spelen op kunstgras ertoe dat het voetbalspel verandert? Is er sprake van een ander type spel?

Zaalvoetbal

Jonker en haar collega's analyseerden de wedstrijd-data op het aantal overtredingen, lange passes, korte passes en ze keken of er meer of minder duels plaatsvonden. Uit die data blijkt echter nauwelijks verschil. Op natuurgras worden per wedstrijd gemiddeld tien korte passes naar voren meer op het middenveld gespeeld. 'Dat is het enige verschil dat we konden vinden, maar dat is zo miniem dat het irrelevant is.'

Spelers zelf beleven dat heel anders, zo blijkt uit de interviews die de KNVB met de betaaldvoetballers hield. Het spel wordt door hen vaak 'zaalvoetbalachtig' genoemd. Overigens blijkt dat profs massaal de voorkeur geven aan natuurgras. 'Maar daarbij hebben ze dan wel Wembley-gras of

De Kuip in gedachten', vertelt Jonker. 'Als de keuze is tussen heel slecht gras en kunstgras, dan lopen de meningen alweer uiteen.'

Talent

Jonker heeft een theorie die verklaart waarom profs het spel wel als verschillend voelen en ervaren, maar waarom daar in de wedstrijdstatistieken niets van te zien is. 'Professionele voetballers hebben een exceptioneel aanpassingsvermogen. Talent is ook het vermogen om je aan te passen aan de ondergrond waarop je speelt. Dus ze geven bepaalde ballen toch, hoewel dat moeilijker is.' Een ander deel van het onderzoek richtte zich op de Fifa-norm voor voetbalvelden. Patrick Balemans van de KNVB gaf Kiwa ISA Sport opdracht de natuurgrasvelden bij betaaldvoetbalorganisaties te keuren. Conclusie: natuurgrasvelden hebben grotere marges dan kunstgrasvelden, waardoor er wel degelijk verschillen zijn. De vraag blijft of spelers dit ervaren en hoe ze dit ervaren.

Amateurs

Kunnen amateurverenigingen nog iets leren van de uitkomsten van dit betaaldvoetbalonderzoek? Laura Jonker is daar terughoudend over. 'Ik denk dat er bij amateurverenigingen misschien wél sprake kan zijn van een heel ander spel op kunstgras. Spelers zijn daar minder getalenteerd en de kunstgrasvelden bij de amateurverenigingen zijn vaak ook verouderd. Het verschilt natuurlijk ook of je op tweede- of op vierdegeneratiekunstgras moet spelen. Bij de betaaldvoetbalorganisaties ligt natuurlijk vaak het beste kunstgras.'

Laura Jonker houdt op 1 december een lezing over het onderzoek Ideale Velden op het Nationaal Sportvelden Congres in Zeist. Aanmelden kan via www.nationaalsportveldencongres.nl

Be social

Scan of ga naar:

<http://www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-6230>